

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	25392 Міжнародна комерція
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

13.01.2021 р.

Справа № 1028(ПГ2)/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,

Olena Boienko,

Омельченко Наталія Володимирівна,

Наталія Шалімова,

Мельник Віктор Миколайович,

Максим Ваврін,

Кузнецов Кирило Андрійович,

Житар Максим Олегович,

Бридун Євгеній Володимирович,

Біловодська Олена Анатоліївна,

Serhii Kasian,

Roman Shulyar,

Затонацька Тетяна Георгіївна,

за участі запрошених осіб:

Молнар Олександр Сергійович – гарант ОП,

Валінкевич Наталія Василівна – керівник експертної групи,

Гирич Сергій Володимирович – член експертної групи,

Кирилюк Оксана Василівна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	25392
Назва ОП	Міжнародна комерція
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 8, Проти – 3

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Основна увага проектної групи, стосовно удосконалення ОП, перш за все була зосереджена на академічній спільноті, що не може вважатися достатнім для належної практики моніторингу та удосконалення ОП. Пропозиція розширити практику проведення семінарів та круглих столів з представниками підприємств за спеціальністю для обговорення спільних проектів, бізнес-кейсів, кейсів ділового спілкування, етики поведінки та ведення соціально-відповідального бізнесу із залученням магістрів ОП. Надання процесу залучення стейкхолдерів до розробки та оновлення ОП системності, використовуючи сучасні можливості он-лайн обговорень у зручний, для всіх зацікавлених сторін-стейкхолдерів ОП, час, збільшення опитування здобувачів вищої освіти щодо можливих шляхів удосконалення ОП та посилення співпраці із потенційними роботодавцями.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Зробити висновок про врахування рекомендацій щодо найкращих вітчизняних і закордонних практик у процесі формулювання цілей і ПРН ОП не можливо через те, що всі наведені лінки у відомостях про самооцінювання та висновку ЕГ є не активними. Додатково надана інформація розширює уявлення про наявний досвід аналізування ОП вітчизняних ЗВО.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Нова версія ОПП 2020 року побудована на основі чинного Стандарту ВО. ГЕР наголошує на потребі приведення ОП у повну відповідність до чинного Стандарту для забезпечення можливості досягнення результатів навчання, визначених Стандартом ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Сформульовані в ОП 2020 ПРН 1, 3, 4, 6, 8, 10, 11 відповідають програмним результатам навчання, запропонованим Стандартом ВО. При цьому, ПРН 2, 4, 10, 11 не узгоджені із відповідними загальними (ЗК2, ЗК4) та фаховими (ФК 10 та ФК 11) компетентностями. У запропонованій ЗВО ОП 2020 звужена сфера діяльності з «підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності» (згідно стандарту) до «міжнародної комерції» (згідно ОП 2020). ПРН 5 та 7 за рахунок звуження сфери діяльності не узгоджені із загальною (ЗК5) та фаховою (ФК7) компетентностями, які відповідають Стандарту ВО для спеціальності 076. Наявні розбіжності у трактуванні ПРН 9. ЗВО змінив формулювання результату навчання, що призвело до розбіжності між ПРН 9 та відповідною компетентністю. Порушена вимога п.5 статті 10 ЗУ «Про вищу освіту» про повну відповідність НП ОП на основі якої він розробляється ЗВО. Невідповідність поданного навчального плану ОП зумовлюють потребу в узгодженні змісту матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та забезпеченні програмних результатів навчання компонентами освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП відповідає вимогам чинного законодавства і складає 90 кредитів ЄКТС. Разом з тим, наявна невідповідність змісту поданих НП 2020 р. та ОП 2020 р., а саме: 1. Побудова НП (виділення блоків, циклів, послідовність та відповідно позначення ОК) не відповідає ОП (р.2 перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність ОП); 2. У НП ОК «Міжнародне технічне регулювання» представлена одночасно у блоці обов'язкових та вибіркових дисциплін (ОК 1.2.5 ТА ОК 2.2.3); 3. У НП не знайшли свого відображення складові освітніх компонент курсові роботи з міжнародної торгівлі та ризиків у міжнародній комерції. на відміну від ОП; 4. У НП наявні помилки у підсумках кількості кредитів за окремими циклами та блоками, зокрема, блок обов'язкових ОК: загальної підготовки замість 11 кредитів, у НП 15 кредитів, професійної та практичної підготовки замість 47,5 кредитів - 48 кредитів. Виявлена невідповідність є суттєвим недоліком і потребує перебудови НП та узгодження його змісту із ОП. Зміст матриць відповідності програмних компетентностей та ПРН не відповідає навчальному плану та потребує внесення змін. Не врахована рекомендація попередньої експертизи стосовно відображення інтегральної компетентності у матрицях відповідності програмних компетентностей та ПРН освітнім компонентам ОП, як це визначено чинним стандартом.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

За структурою та змістом запропонована ОП 2020 має ряд недоліків, які потребують уважного аналізу, вивчення та внесення відповідних змін. Поза увагою ЗВО залишилась сфера біржової діяльності, яка передбачена у Стандарті ВО і повинна бути забезпечена відповідними ПРН. Тобто, біржова діяльність для даної ОП не забезпечується жодною освітньою компонентою. В результаті внесення змін у формулювання програмних компетентностей та ПРН передбачених Стандартом ВО, тим самим, була звужена сфера діяльності фахівців цієї спеціальності з «підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» до «міжнародної комерції». По факту із поля зору ОП фактично повністю зникла одна із складових сфер діяльності біржова діяльність. Слід звернути увагу на те, що ця складова не знайшла свого відображення і на першому (бакалаврському) рівні ВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16826>), що можна вважати суттєвим недоліком, бо не забезпечується досягнення ПРН передбачених Стандартом ВО відповідного рівня вищої освіти. ЗВО розробляючи нову редакцію ОП 2020 вніс зміни у формулювання передбачених Стандартом ВО інтегральної та програмних компетентностей і ПРН. Такий підхід призвів до суттєвих розбіжностей у трактуванні окремих ПРН та неузгодженості між ними і відповідними компетентностями (ЗК4 – ПРН4; ФК3 – ПРН9; ФК5 – ПРН11). Запропонований ЗВО перелік загальних і фахових компетентностей та ПРН містить дублювання та/або перефразування інших компетентностей і ПРН (ЗК 7 – ЗК 6 – ФК 5; ФК 7 – ФК 12; ФК 11 – ФК 13; ПРН 17 – ПРН 23; ПРН 17 – ПРН 23; ПРН 18 – ПРН 20 – ПРН 25). ПРН15, ПРН 18 та ПРН 25 змістовно (див.РНП ОК) не забезпечені жодною з ОК відображених у матриці відповідності ПРН ОК. В оновленій версії ОП 2020 частково враховано попереднє зауваження щодо перегляду складу ОК стосовно змістовної логічної послідовності їх вивчення.. Введено нові ОК, зокрема, Міжнародна торгівля, Міжнародне технічне регулювання, Експертиза товарів та послуг. Однак, ОК Міжнародне технічне регулювання у НП 2020 р. наявна як обов'язкова, а в ОП 2020 р. вона вибіркова і відповідно не може забезпечити ПРН передбачені ОП щодо цієї ОК, бо студенти її просто можуть не обрати. (Додаток 1)

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відображаючи в ОП 2020 цілі навчання ЗВО відходить від запропонованої у Стандарті ВО цілі навчання зорієнтованої на розв'язанні складних завдань і проблем у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог. ОП 2020 зафіксовано, що ЗВО здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців, які..., здатні проводити економічне діагностування підприємств та організацій, аналізувати й оцінювати їх підприємницький та інноваційний потенціал, можуть займатися... діяльністю для, регулювання міжнародних економічних відносин у сфері світогосподарських процесів та діяльності суб'єктів міжнародної економіки. Тобто при формуванні цілей ОП 2020 р. не врахована рекомендація щодо визначення предметної області ОП та поєднання її із цілями навчання. Однак, при формуванні цілей навчання, знову пріоритет віддано: «економічним процесам, економічному діагностуванню, міжнародним економічним відносинам, суб'єктам міжнародної економіки, зорієнтованими на вирішення питань пов'язаних із економікою, економічним співробітництвом, економічними відносинами». Таке формулювання цілей навчання не відповідає предметній області спеціальності 076, а більш дотичне до спеціальності 051 «Економіка підприємства» галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». На подібні недоліки була звернута увага ЗВО у попередній акредитаційній справі. ЗВО здійснив спробу внести зміни у формулювання цілей навчання, однак, чітке визначення предметної області спеціальності 076 потребує додаткового опрацювання та врахування особливостей цієї спеціальності. Тобто, не зважаючи на внесені зміни до ОП, спостерігається орієнтація на підготовку фахівців здатних працювати в інвестиційних фондах, спеціалізованих фінансових установах аналітиками з інвестицій, з питань фінансово-економічної безпеки, з кредитування тощо. Об'єктами вивчення згідно чинного стандарту є діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких, торговельних та/або біржових структур пов'язаних із виробництвом та обігом товарів і послуг, яка здійснюється з метою забезпечення їх ефективного управління і розвитку. Саме це доцільно брати до уваги під час оновлення та удосконалення ОП. А тому, доцільно зосередитись на теоретико-методологічних, науково-методичних і прикладних засадах підприємницької, торговельної та біржової діяльності, які забезпечують прийняття обґрунтованих професійних рішень.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Система формування індивідуальної траєкторії здобувачів освіти у ЗВО через процедури вибору дисциплін професійного блоку потребує перегляду. У структурно-логічній схемі наявний взаємозв'язок між обов'язковими ОК та ОК вільного вибору, який порушує право студентів на вільний вибір, оскільки, для опанування блоку вибіркових дисциплін ВК 2.4 обов'язковим є вивчення вибіркових дисциплін блоків ВК 2.2, 2.5, 2.6. ОК блоку ВК 2.3 взагалі опинились поза логічними зв'язками структурно-логічної схеми. ОК «Виробнича практика» та «Атестація (атестаційний екзаме́н)» не пов'язані у запропонованій структурно-логічній схемі із жодною ОК. У побудованій ЗВО структурно-логічній схемі зазначені передувальні зв'язки для ОК 1.6 (3 семестр) від блоку ВК 2.2.. Такий тип зв'язків свідчить про порушення логіки освітнього процесу. Зауваження ЗВО, для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, врахована рекомендація попередньої експертизи стосовно необхідності дотримання визначеного стандартом співвідношення обов'язкових та вибіркових дисциплін. Запропонований перелік вибіркових дисциплін у кількості 14 ОК не може вважатися вичерпним і таким, що в повній мірі забезпечує індивідуальну освітню траєкторію. А тому можна порекомендувати розширити перелік дисциплін вільного вибору за рахунок сворення загально університетського банку ОК вільного вибору.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Запропонована нова версія програми виробничої практики (ОК1.2.10 відповідно до НП та ОК 1.13 відповідно до ОП) передбачає опанування здобувачами вищої освіти таких тем: 1. Ознайомлення із загальною організаційною структурою підприємства; 2. Ознайомлення із управлінською структурою підприємства; 3. Ознайомлення з управлінням грошовими потоками на підприємстві; 4. Ознайомлення з управлінням прибутком на підприємстві; 5. Ознайомлення з активами підприємства; 6. Ознайомлення зі структурою капіталу підприємства; 7. Ознайомлення з міжнародною комерційною діяльністю підприємства; 8. Ознайомлення з логістичним відділом на підприємстві; 9. Ознайомлення із формами фінансової та податкової звітності підприємства ознайомлення із формами місячної, квартальної та річної звітності, джерелами і порядком їх складання, аналізу, розгляду та подання до державних органів; 10. Аналіз використання фінансових ресурсів та оцінка фінансового стану підприємства. Викликає сумніви можливість забезпечення ОК «Виробнича практика» таких ПРН: ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень; ПРН20. Володіти професійними навичками реалізації товарознавчо-комерційних завдань щодо асортименту і якості товарів шляхом вирішення, переважно, діагностичних та евристичних задач діяльності; ПРН25. Уміти оцінювати якість, створювати та вдосконалювати пропозицію основних груп товарів та послуг, з урахуванням вимог чинної національної та міжнародної законодавчої бази, системи міжнародного технічного регулювання, інтересів споживачів. Зазначені недоліки виникли при перегляді освітньої програми у 2020 році, а тому потребують ретельного аналізу та опрацювання.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

За відсутності професійного стандарту особливу увагу слід приділити коректному заповненню розділу ОП «Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання». За результатами попередньої експертизи було запропоновано після чіткого опису предметної області ОП навести перелік первинних посад відповідно до професійних назв робіт за Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» та, зокрема, International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO - 08), які можуть займати випускники цієї ОП. Під час попередньої експертизи було запропоновано у пункті профілю ОП «Придатність до працевлаштування» скористатися Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» та, зокрема, International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO - 08) та навести перелік первинних посад відповідно до професійних назв робіт, які можуть обіймати випускники цієї ОП. Однак, у новій редакції ОП 2020 р. наведено перелік посад, із яких 10 відсутні у класифікаторі професій, а саме, Менеджер (управитель) із зовнішньоекономічної діяльності; Економіст з міжнародної торгівлі; Менеджер (управитель) з питань комерційної діяльності та управління; Менеджер (управитель) в оптовій торгівлі та посередництві у торгівлі. За результатами аналізу представлених в ОП посад, тільки дві наявні у чинному Класифікаторі: Консультант із зовнішньоекономічних питань та Експерт із зовнішньоекономічних питань.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Відсутність Програми вступних випробувань для вступників інших спеціальностей у відкритому доступі, що обмежує можливість збільшення контингенту студентів, що бажають навчатися на цій спеціальності

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Ознайомитися із навчально-методичними матеріалами спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОП «Міжнародна комерція» другого (магістерського) рівня розміщених у електронному репозитарії ДВНЗ «УжНУ» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspsui>) та на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>) неможливо через відсутність відкритого доступу. А тому і зробити висновки про належне забезпечення здобувачів вищої освіти такими матеріалами та досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання немає можливості. В відкритому доступі наявні РНП обов'язкових та вибіркових компонент.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Не зважаючи на рекомендації попередньої експертизи інтегральна компетентність не знайшла свого відображення у жодній РНП ОК (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/21751>). У відкритому доступі відсутні: РНП з вибіркових дисциплін: Міжнародний менеджмент; Страхування у економічній діяльності; Основи зеленої економіки; Міжнародне технічне регулювання; • Методичні рекомендації до курсових робіт з ОК: Міжнародна торгівля та Ризики у міжнародній комерції. Атестаційний екзамен (екзамени) має передбачати оцінювання результатів навчання, визначених чинним стандартом та відповідною освітньою програмою. Разом з тим, зміст програми «Атестаційний екзамен» містить перелік тем дотичних до ОК: Експертиза товарів та послуг; Ризики у міжнародній комерції; Міжнародна торгівля, тобто три ОК забезпечують підсумкову атестацію. Фактично із 28 ПРН передбачених ОП «Атестаційний екзамен» охоплює 18 ПРН, що не відповідає вимогам чинного стандарту. Є потреба у роз'ясненні та обґрунтуванні доцільності викладання ОК «Зовнішньо-економічна діяльність та митна справа» на рівні магістра, зважаючи на те, що ОК «Зовнішньо-економічна діяльність України» передбачена на рівні бакалавра. Є потреба у перегляді переліків рекомендованої літератури у РНП ОК. Необхідно звернути увагу на коректність оформлення джерел, зокрема, на використання мови оригіналу, на зазначення видання, року видання, кількості сторінок тощо. Не доречно, на нашу думку, до переліку джерел літератури для магістерського рівня рекомендувати, зокрема, джерела типу: «Основи комерційної діяльності».

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Залишається актуальною рекомендація щодо написання підручників, навчальних посібників, наукових публікацій у фахових виданнях комерційного спрямування не підлягає повноцінному аналізу через брак інформації та відсутності доступу до навчально-методичного забезпечення розміщеного у репозитарії університету. Для отримання доступу до публікацій та методичних розробок розміщених у репозитарії необхідний відповідний дозвіл. На сайті кафедри така інформація теж відсутня.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Рекомендовано: залучати навчально-наукову інноваційну лабораторію «Іннолаб» та інноваційний тренувальний клас у навчальний процес (проведення кейсів, імітаційно-ігрового моделювання тощо) з метою посиленої практичної підготовки здобувачів. Інформація про залучення навчально-наукової інноваційної лабораторії «ІННОЛАБ» та інноваційного тренувального класу до навчального процесу у звіті ЕГ та відомостях про СО відсутня. Тобто дана рекомендація не врахована.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендувати використовувати систему анкетування випускників ОП для отримання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій їх працевлаштування. Забезпечити регулярність та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення ОП» Розширити можливості удосконалення ОП налагодивши системну роботу із потенційними роботодавцями, студентами та випускниками Університету. Відпрацювати механізм постійної співпраці із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами. Продовжити практику ознайомлення із досвідом реалізації аналогічних кращих вітчизняних освітніх програм. Особливу увагу приділити вивченню досвіду іноземних ЗВО та відслідковувати сучасні тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, Особливу увагу слід приділити здобувачам вищої освіти та налагодити систематичне анкетування студентів та залучати їх до активної участі в удосконаленні ОП. Забезпечити відповідність сформульованих в ОП 2020 програмних компетентностей та ПРН чинному Стандарту ВО за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти.. Узгодити зміст матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та забезпечення програмних результатів навчання компонентами освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1.Привести ОП 2020 у відповідність Стандарту ВО за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. 2. Розробити новий навчальний план. Узгодити між собою два документи ОП 2020 та НП 2020. 3. Переглянути зміст матриць ОП 2020 та забезпечити їх відповідність навчальному плану. 4. Переглянути зміст освітніх компонентів НП та забезпечити відповідність ЗК, ФК та ПРН матрицям ОП 2020 і вимогам Стандарту ВО за спеціальністю 076 другого (магістерського) рівня вищої освіти. 5.Під час оновлення та удосконалення ОП 2020 доцільно брати до уваги, що чинний стандарт визначає об'єктом вивчення цієї спеціальності - діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких, торговельних та/або біржових структур пов'язаних із виробництвом та обігом товарів і послуг. 6. Привести внутрішні нормативні документи у відповідність до чинного законодавства. У новостворених нормативних документах, але не у застарілих версіях, зокрема, в ОП 2020 р. наведене посилання на Положенням про організацію освітнього процесу в державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951> 2015 року, де використана застаріла термінологія: як то, кредитно-модульна система організації навчального процесу, яка була скасована наказом Міністерства освіти і науки України від 17.09.2014 р. № 1050. 7.Усунути дублювання та парафрази у формулюванні ЗК, СК та ПРН. 8 .Проаналізувати та забезпечити реальне набуття програмних компетентностей та ПРН освітніми компонентами ОП 2020. 9. Передбачити вивчення товарознавства товарів та послуг на рівні бакалавра, як основи для подальшого освоєння оціночної діяльності, зокрема, експертизи товарів та послуг. 10. Передбачити підготовку бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОП «Міжнародна комерція» за окремим навчальним планом. 11. Переглянути та внести зміни до структурно-логічної схеми на предмет послідовності вивчення обов'язкових ОК, а також вибіркових ОК, які не можуть бути передувальними до обов'язкових, чим не зможуть забезпечити здобувачам вищої освіти реальне право на вибірковість ОК відповідно до ЗУ "Про вищу освіту". 12. Передбачити створення загально університетського банку вибіркових дисциплін, що суттєво розширить можливість реального вибору дисциплін здобувачами вищої освіти 13. Проаналізувати зміст виробничої практики та погодити перелік питань і завдань, які виносяться на її вивчення та ПРН, які ця практика повинна забезпечити. 14. Відповідно до вимог законодавства забезпечити формування «soft skills» у здобувачів вищої освіти за рахунок збільшення частки гуманітарної складової ОП та можливого введення до НП 2020 та ОП 2020 ОК «Іноземна мова» (професійного спрямування). 15. Узгодити предметну область ОП 2020 із цілями навчання визначеними чинним стандартом. 16. Використавши Класифікатор професій навести перелік первинних посад відповідно до професійних назв робіт, які можуть обіймати випускники цієї ОП 2020.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Розробити Програму додаткових вступних випробувань для вступників інших (споріднених) спеціальностей у вигляді співбесіди 2. Проводити роз'яснювальну інформативно-заохочувальну роботу серед здобувачів вищої освіти стосовно академічної мобільності (внутрішньої та зовнішньої) та участі в неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Відобразити інтегральну компетентність у кожній РНП освітніх компонент ОП 2. Забезпечити можливість вільного доступу зацікавлених осіб до переліків навчально-методичного забезпечення ОП, розмістивши їх на сайті кафедри. 3. Розмістити зазначені у під критерії 4.2. РНП та методичні рекомендації у відкритому доступі на сайті університету. 4. Проаналізувати зміст дисциплін, за потреби змінити ОК та передбачити логічну послідовність їх вивчення. 5. Переглянути зміст підсумкової атестації за ОП, врахувати вимоги чинного стандарту та передбачити оцінювання результатів навчання визначених ОП 6. Джерела літератури повинні бути оформлені відповідно до ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. та ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання; 7. До переліків рекомендованих джерел ОК необхідно додавати методичні та наукові доробки провідних викладачів. 8. Передбачити обов'язковою складовою у переліках рекомендованих джерел літературу на іноземній мові 9. Забезпечити системність роботи зі студентами із залучення їх до участі у Всеукраїнських олімпіадах з дисциплін ОП, конкурсах наукових робіт студентів. 10. Розширити практику залучення студентів до виконання науково-дослідних робіт у межах ОП та наукових проектів кафедри. 11. Підвищувати професійну активність викладачів кафедри, що забезпечують підготовку фахівців шляхом активізації видання авторських підручників, навчальних посібників, спільних публікацій зі здобувачами вищої освіти. 12. Забезпечити постійне оновлення змісту робочих навчальних програм шляхом оновлення інформації з урахуванням динамічних змін у галузі. 13. Започаткувати розробку силабусів

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Розширити застосування різних форм оцінювання під час підсумкового контролю використовуючи не тільки усну, а й письмову, комбіновану форми.

Критерій 6. Людські ресурси

Передбачити спільні розробки методичних матеріалів для забезпечення навчального процесу провідних викладачів та спеціалістів галузі Започаткувати проведення спільних аудиторних занять провідних викладачів із професіоналами практиками.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Проводити періодичне анкетування здобувачів вищої освіти шляхом анкетування через інтернет-канали з метою періодичного перегляду ОП та внесення пропозицій по її удосконаленню. Розмістити на сайті університету або кафедри вкладку (канал) збору інформації для зовнішніх стейхолдерів з метою періодичного перегляду ОП та внесення пропозицій по її удосконаленню. Проводити періодичне анкетування випускників через інтернет-канали стосовно їх кар'єрного зростання Здійснювати обробку та документування отриманої інформації від внутрішніх та зовнішніх стейхолдерів отримані через різні канали та шляхом анкетування. Проводити періодичне анкетування академічної спільноти через інтернет-канали з метою періодичного перегляду ОП та внесення пропозицій по її удосконаленню.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Забезпечити повноцінне оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті або сайті кафедри точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 1.pdf</i>	8qaNpXZ/lvYBdMP7NoCEr3Bbp7i5WfHjqsihoesG2 4=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ